

DATUM

AAN Commissie BEM

VAN Rob van Muilekom

DOORKIESNUMMER [Klik hier als u tekst wilt invoeren.](#)

ONDERWERP Antwoorden op technische vragen Cultuur- en erfgoedprogramma 2020-2023

D66

1. Als bijlage bij het SV zit een brief d.d. 28/04/2020 van een groot deel van de culturele organisaties/sector in onze provincie betreffende de oproep voor een regionaal steunpakket voor de culturele sector. Op het Twitteraccount van de Provincie Utrecht (@ProvUtrecht) lees ik op 04/05 dat de CvK de heer Oosters en de Gedeputeerde de heer Van Muilekom een goed gesprek hebben gehad met culturele koepelorganisaties over de noden in de sector en een mogelijk regionaal steunpakket. Wie waren er verder bij de gesprek aanwezig? Wat maakt het dat het een goed gesprek was? Kunt u zeggen wat hierin precies is besproken? **Commissaris en gedeputeerde hebben met een afvaardiging van de sector gesproken. Bij het overleg waren aanwezig Marco Grob namens zeven koepeloverleggen in de stad Utrecht, Harold Warmelink namens Directieoverleg Amersfoortse Cultuurinstellingen, Tom van der Poel namens podia in overige gemeenten, Jeltsje In der Rieden namens Utrechts Festival Overleg, Barbara Wittebol namens Kunst Centraal, Monica Kalbveesch namens Provinciaal Overleg Cultuureducatie, Jeroen Bartelse, namens Tivoli Vredenburg en Lucia Claus namens Stadsschouwburg Utrecht.**
In het gesprek hebben de aanwezigen zorgen voor de toekomst uitgesproken vanuit verschillende invalshoeken en vanuit verschillende disciplines. Het was voor de gedeputeerde en commissaris prettig om uit eerste hand te horen hoe groot de problemen zijn. De instellingen hebben ons in dit gesprek gevraagd om de krachten te bundelen en samen met gemeenten en het Rijk mee te denken over mogelijk oplossingen. Een goede samenwerking tussen de overheden is in deze tijden van crisis voor de instellingen van groot belang. Als provincie is de rol van regisseur hierin essentieel denk hierbij aan kennis en expertise over bedrijfsvoering, noodmaatregelen van het rijk, juiste informatievoorziening.
2. Hoe wordt de jeugd in deze tijd voorzien wordt van culturele voeding/educatie (nu er geen school is, of gedeeltelijk, krijgen kinderen ook geen gesubsidieerde cultuurlessen en/of bezoeken aan musea)? **Kunst Centraal heeft de dienstverlening aan het onderwijs helemaal aangepast aan de nu geldende maatregelen, zodat de culturele en creatieve ontwikkeling van kinderen door kan gaan. Zij doen dat via drie initiatieven:**

Creatief Digitaal

Van 20 maart tot 11 mei was op de speciaal hiervoor gelanceerde website voor elke leeftijd tussen 4 en 12 een aantal thuisopdrachten te vinden. Kinderen konden kunst en voorstellingen bekijken en zelf creatief aan de slag. Alle scholen in het werkgebied werden wekelijks gemaïld welke nieuwe opdrachten er te vinden waren, zodat leerkrachten die konden opnemen in het digitale huiswerk voor hun leerlingen. Het programma is gerealiseerd samen met een aantal kunstenaars en culturele instellingen die ook in de reguliere programma's actief zijn.

Vanaf 11 mei is Creatief Digitaal aangepast aan de nieuwe situatie, waarbij kinderen de helft van de week op school zijn en op de andere dagen thuisonderwijs volgen. Voor elke groep op de basisschool staat wekelijks een nieuwe klassikale activiteit centraal, zoals het bekijken van een deel van een voorstelling, een kijkje in het atelier van ene kunstenaar of een virtueel museumbezoek. Ook wordt er via het digibord een korte dans- muziek of beeldende opdracht aangeboden. Voor thuis is er een verwerkingsopdracht, met hetzelfde thema, die kinderen zelfstandig maken.

Creatieve helpdesk

Vanaf 6 mei wordt aan alle scholen die meedoen aan het Cultuurprogramma of het Kunstmenu ondersteuning op maat aangeboden via de Creatieve Helpdesk. Scholen kunnen inzet vragen van een vakdocent, projectmaterialen aanvragen of tips krijgen voor cultuureducatie in de huidige situatie. Bijvoorbeeld hulp en expertise om de kinderen van groep 8 een mooi cultureel afscheid te geven in de vorm van een musical of een film. Voor deze dienstverlening worden de samenwerkingspartners ingezet die in de reguliere programma's ingezet zouden worden. Alle activiteiten worden aangepast aan de geldende maatregelen en passen binnen het protocol van de PO-raad dat basisscholen nu volgen. Reguliere museumbezoeken en het toelaten van externe kunstdocenten in de school is onder dit protocol niet toegestaan. Waar mogelijk wordt in overleg met de school gekeken wat er wel kan en mag.

Pechvogelpakket

Een klein aantal scholen mist een relatief groot deel van het reguliere Kunstmenu- en Cultuurprogramma, omdat hun jaaractiviteiten voor een groot deel na maart waren ingepland. Op deze scholen zetten we ons extra in door hen te koppelen aan kunstvakspecialisten die een compleet eindfilmpakket (in plaats van de afscheidsmusical) op de school uitvoeren.

3. Eens in de vier jaar adviseert de Raad voor Cultuur over de toekenning van rijkssubsidies aan culturele instellingen. Op 4 juni a.s. zal de Raad voor Cultuur zijn advies over de Basisinfrastructuur 2021-2024 (BIS) aanbieden aan de Minister van Engelshoven. In de PS-vergadering van 3 juni a.s. stellen wij volgens planning het SV Cultuur- en erfgoedprogramma 2020-2023 vast. Kunt u kort aangeven hoe deze beide voorstellen zich tot elkaar verhouden? Als wij het SV Cultuur- en erfgoedprogramma 2020-2023 op 3 juni a.s. vaststellen is er dan nog ruimte om rekening te houden met de BIS? **Festivals zijn de voornaamste BIS-instellingen die voor het beleid van de provincie Utrecht van belang zijn. We zijn op de hoogte welke instellingen een BIS-aanvraag hebben gedaan. Het Cultuur- en erfgoedprogramma 2020-2023 biedt een kader waarbinnen op advies van een externe commissie wordt bepaald welke festivals meerjarig worden ondersteund. De besluitvorming hierover vindt in juli plaats. Er is t.b.v. de besluitvorming dus voldoende ruimte om de toekenning van de rijkssubsidies mee te nemen. Overigens is het ontvangen van een rijkssubsidie in het kader van de BIS dan wel van een Rijksfonds geen voorwaarde in het provinciaal beleid om in aanmerking te komen voor een subsidie.**
De door het Rijk gesubsidieerde musea in de provincie zijn met ingang van 2021 niet langer afhankelijk van de BIS, maar ontvangen subsidie op basis van de Erfgoedwet. Er is geen overlap tussen rijkssubsidies en provinciale subsidies aan musea. Maar het rijksgesubsidieerde Huis Doorn is wel partner in de door provincie gesubsidieerde Stichting Samenwerkende Kasteelmusea.
4. Op verzoek van D66 is in het concept Cultuur- en erfgoedprogramma 2020-2023 een verwijzing opgenomen naar het immaterieel erfgoed in onze provincie. Het is echter maar mondjesmaat. In een nota van 73 pagina's wordt er slecht op twee momenten naar verwezen (en dan ook nog eens erg vrijblijvend). Kunt u mij zeggen welke visie u als GS heeft op ons immaterieel erfgoed in onze provincie? Welke waarde kent u aan immaterieel erfgoed toe? Welk beleid zou u hierop willen volgen? Kunt u aangeven welke activiteiten op het terrein van immaterieel erfgoed in onze provincie kunnen worden uitgevoerd?
Als provincie Utrecht wijzen we geen immaterieel erfgoed aan. Landelijk functioneert het Kenniscentrum Immaterieel Erfgoed Nederland (KIEN) uitstekend en we zien geen aanleiding daar een provinciale taak en visie aan toe te voegen. Beheerders van immaterieel erfgoed kunnen wel een provinciale subsidie aanvragen voor projecten om daar meer bekendheid aan te geven.
In de uitvoering van het beleid publieksbereik cultureel erfgoed stellen we ons pro-actief op: we gaan op zoek naar organisaties die daar vorm aan kunnen geven. Omdat immaterieel erfgoed expliciet benoemd wordt als aandachtspunt, zullen we in overleg met KIEN op zoek gaan naar mogelijkheden en in gesprek gaan met Utrechtse partijen die actief zijn op dit terrein. Denkbaar is dat in overleg met Landschap Erfgoed Utrecht ook in het kader van erfgoededucatie bijvoorbeeld meer aandacht wordt besteed aan tradities.
5. Waarom wordt in het overzicht op pagina 21 van het concept programma de bibliotheek Zuid Oost Utrecht (ZOUT) in het geheel niet genoemd? **Het overzicht is een weergave van de afstand per inwoner tot een**

bibliotheekvestiging, wat iets zegt over de toegankelijkheid van de bibliotheek, waarin alle hoofdvestigingen zijn opgenomen van alle openbare bibliotheken van de provincie Utrecht, ook die van ZOUT.

6. "De historische buitenplaatsen op de Heuvelrug zijn van grote waarde voor de provincie Utrecht. Daarom is het belangrijk om te zorgen voor behoud en beleefbaarheid van dit bijzondere erfgoed. Vanwege klimaatverandering voorzien we aanzienlijke gevolgen voor beheer en beplanting van monumentale parken, tuinen en landgoederen op de Heuvelrug. Samen met eigenaren en partners als Nationaal Park Heuvelrug en de stichting Kastelen Buitenplaatsen en Landgoederen (sKBL) willen we investeren in benodigde kennis en mogelijk nieuw ontwerp, bijvoorbeeld door middel van een Erfgoed Deal."(pagina 42). D66 wil graag een Cultuurlint Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug creëren waarbij alle culturele, natuurhistorische en erfgoedparels nationaal en internationaal onder de aandacht worden gebracht. Het gaat hier om een synergie tussen cultuur, erfgoed en natuurhistorie in dit gebied. Welke mogelijkheden ziet u om deze verbinding tot stand te brengen? Kan dit onderdeel van de Erfgoed Deal uitmaken? Welke stappen moeten hiertoe worden gezet? **Het creëren van een Cultuurlint Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug is een interessante gedachte. Wij zullen deze onder de aandacht brengen van onze partners in de Stichting Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug. Voorsnog is het niet als project opgenomen in de Samenwerkingsagenda met deze partners. Wij zien geen mogelijkheid dit voor te dragen als Erfgoed Deal, aangezien het niet voldoet aan de betreffende eisen (relatie met de grote transitieopgaven klimaatadaptatie, energietransitie of stedelijke groei). Wel is een projectbijdrage vanuit het budget publieksbereik cultureel erfgoed denkbaar.**

SGP

De SGP vindt de balans in dit voorstel erg doorschieten naar cultuur ten opzichte van erfgoed. Wij zien een duidelijke provinciale taak in het beschermen van ons erfgoed, maar minder in het draaiende houden van culturele festivals. We hebben dan ook grote bedenkingen bij de voorstellen zoals gepresenteerd in de paragrafen 3.3 en 3.4. Ons ontgaat bijvoorbeeld geheel waarom de provincie samenwerkingsverbanden tussen instellingen op het gebied van talentontwikkeling van professionele makers moet gaan ondersteunen. Wat voegt dat toe? We ondersteunen toch ook niet de talentontwikkeling van metselaars of professionele schilders? Of waarom moet er een regionale samenwerkingsstrategie op het gebied van talentontwikkeling van jongeren opgesteld worden? Zijn de beschikbare opleidingen niet goed genoeg?

De kunsten werken minder dan andere beroepsgroepen in een omgeving waar vraag en aanbod direct zijn gekoppeld. Ons beleid op het gebied van talentontwikkeling is gericht om zich artistiek en zakelijk zodanig te ontwikkelen dat zij in staat zijn om toegang te krijgen tot het werkveld. Het kunstvakonderwijs biedt weliswaar het fundament maar ons voorgesteld beleid is noodzakelijk om de Utrechtse culturele infrastructuur kwalitatief te versterken. Om in te haken op de ambachten die u in uw vraag aanhaalt, je kan het vergelijken met de gildes waar meesters gezellen begeleiden in de kneepje van het vak. Overigens wordt door de provincie via de Restauratie Opleidingsprojecten ook een bijdrage geleverd aan de ontwikkeling van vakmanschap van leerlingen in de restauratiebranche.

Wij zien meer in het verder verstevigen van de voorstellen in paragraaf 3.2. Het is wat ons betreft goed om bibliotheken blijvend te ondersteunen. Bezuinigingen van gemeenten hakken hier ook fors in op de organisaties met maatschappelijke gevolgen in de vorm van verlaagde bereikbaarheid van boeken en kennis als gevolg. Wij schrokken van de berichten uit Vijfheerenlanden dat de abonnementskosten in de nieuwe gemeente flink omhoog zijn gegaan doordat onze provincie bibliotheken minder ondersteunt dan de provincie Zuid-Holland. Wij zouden daarom een accentverschuiving bepleiten van paragraaf 3.3. en 3.4. naar paragraaf 3.2 en de erfgoedparagrafen. Naast deze politiek inhoudelijke bijdrage hebben we nog een aantal meer technische vragen:

1. Klopt het dat de provincie Zuid-Holland riantere ondersteuning biedt dan de provincie Utrecht? **Wat betreft de bijdrage aan bibliotheken klopt het niet dat provincie Zuid Holland riantere ondersteuning bood dan de provincie Utrecht. Zeker wat betreft de ICT ondersteuning kunnen de Utrechtse bibliotheken rekenen op een substantieel grotere bijdrage vanuit provinciale middelen. De bibliotheken uit Vijfheerenlanden die zijn overgegaan van de BAZ (Bibliotheek aan Zet) naar BLIJ (Bibliotheek Lek en IJssel) hebben afgesproken dat de abonneenthouders uit Vijfheerenlanden op dit moment dezelfde bedragen betalen als in het verleden bij BAZ en de komende jaren als het ware toegroeien naar de abonnementenstructuur van de BLIJ. De bij de abonnementen horende reglementen zaten heel anders in elkaar. Per dienst betaalt een abonneenthouder een bijdrage. Bijv hoeveel materialen mag men op een abonnement meenemen. Deze afspraken verschilden**

bij BAZ tov BLIJ. Er is met de bibliotheken uit Vijfheerenlanden afgesproken dat de abonneerders hier het eerste jaar geen last van zou hebben.

2. Zijn alle partijen die betrokken zijn bij molens in de provincie Utrecht actief betrokken bij de opstelling van dit programma? Alle georganiseerde molenpartijen zijn betrokken geweest bij het opstellen van het nieuwe molenbeleid. De afgevaardigden hebben hun input kunnen leveren. Het gaat om SDUM, SIMAV, De Hollandsche Molen en een vertegenwoordiger van de overige molens.
3. Waarom krijgt HUL de opdracht om de promotie van molens te verzorgen en niet LEU? Stichting De Utrechtse Molens heeft het merendeel van de Utrechtse molens in eigendom en is bestuurlijk en personeel gelieerd aan HUL. De benodigde expertise en ervaring is dus al aanwezig bij HUL. Het gaat overigens niet alleen om promotie, maar ook om deskundigheid op het gebied van behoud en beheer.
4. Hoe wordt geborgd dat HUL het verkregen geld inzet voor de promotie van molens en niet voor een van haar andere activiteiten? Kan dit worden ondervangen met een subsidie achteraf na onderbouwing van inzet? In de subsidiebeschikking wordt dit (zoals gebruikelijk) als een prestatieafspraken opgenomen.

GroenLinks

Hoe gaan we ervoor zorgen dat bibliotheken en cultuurhuizen ook daadwerkelijk een plek worden waar iedereen zich thuis voelt? Door BiSC en daarmee ook de bibliotheken hierop te ondersteunen en stimuleren. Als provincie voeren we onze visie op de maatschappelijke bibliotheek uit en stellen we BiSC en daarmee de bibliotheken in staat om met lokale partijen samen te werken en in te spelen op lokale maatschappelijke ontwikkelingen en vraagstukken. BiSC ondersteunt de bibliotheken door de basis op orde te houden waardoor de bibliotheken in staat worden gesteld in te kunnen spelen op lokale behoeften in afstemming met gemeenten. Daarnaast stimuleert, motiveert, agendeert, informeert en inspireert BiSC de bibliotheken en is de schakel tussen landelijk en lokaal beleid.

Bij het stuk over laaggeletterdheid en hulp vanuit bibliotheken lees ik vooral over samenwerking met scholen en jeugdgezondheidszorg. Mijn vraag is: hoe worden volwassenen doorverwezen naar de taalhuizen? Lokale welzijnsinstellingen, zoals vluchtelingenwerk en maatschappelijk werk maar ook andere lokale welzijnsinstellingen werken samen met de bibliotheken. Die instellingen verwijzen door naar het Taalhuis.

Welke samenwerkingen zijn daar gerealiseerd? Dit verschilt per gemeente in het ene geval neemt de bibliotheek daartoe het initiatief en in de andere gemeente neemt een andere partner bij welzijnsorganisaties contact op met de bibliotheek.

Forum voor Democratie

Wij horen graag van GS wat de uitkomsten waren van het gesprek op 4 mei 2020 met de sector. [Zie antwoord op eerste vraag D66](#)

Code diversiteit en inclusie

In het stuk schrijft gedeputeerde dat instellingen waar een subsidie relatie mee wordt aangegaan de 'code diversiteit en inclusie' moeten onderschrijven.

Als een instelling weigert deze code te ondertekenen en voor de rest aan alle subsidie-voorwaarden voldoet, wordt de aanvraag dan geweigerd? [Nee dat is niet direct aan de orde, maar wij zullen dan wel het gesprek aangaan over de vraag waar de weerstand of onmogelijkheid zit, en zullen in de subsidiebeschikking afspraken maken om alsnog meer aandacht te creëren voor diversiteit en inclusie. Het belangrijkste is, dat het onderwerp van gesprek is.](#)

Als de eigenaar van een essentieel erfgoed dat hoognodig gerestaureerd moet worden deze code niet wenst te onderschrijven? Wat gebeurt er dan met de aanvraag? [Het onderschrijven van de code is alleen een eis voor partnerorganisaties, niet voor ontvangers van restauratie- en projectsubsidies.](#)

Matching

Pagina 17 van het voorstel staat 'waar gemeenten niet bereid zijn te matchen, doen wij dat als de provincie voor de scholen die mee willen doen'. Kunt u dit verder toelichten want het leest nu dat als een gemeente niet wil

betalen, betaalt de provincie wel, terwijl gemeenten die wel betalen geen geld van de provincie krijgen. Graag uw antwoord. Het Fonds Cultuurparticipatie stelt namens het rijk middelen ter beschikking binnen de regeling Cultuureducatie met Kwaliteit (CMK-regeling). De regeling is erop gericht om de structuur op scholen te verbeteren door het verbeteren van de samenwerking tussen scholen en culturele instellingen, de deskundigheid van leerkrachten en vakdocenten en het ontwikkelen van doorlopende leerlijnen. Per gemeente zijn er grote verschillen in de lokale cultureel-educatieve infrastructuur. Niet alle gemeenten hebben een lokale kunsteninstelling die een dergelijk programma voor het onderwijs kan verzorgen.

In de negen grotere gemeenten is er een uitgebreide lokale infrastructuur. Er is een lokale cultuureducatie-instelling die een aanbod heeft voor het onderwijs. Voordat de CMK-regeling bestond, werden deze lokale instellingen al ondersteund door de gemeente. De gemeente ondersteunde zowel de instelling als een educatieprogramma voor de scholen. Met de komst van de CMK-regeling konden deze bestaande subsidiestromen (voor een deel) worden ingezet voor de matching van de middelen van de CMK-regeling. Het programma wordt in deze gemeenten uitgevoerd door de lokale cultuureducatie-instelling, in samenwerking met Kunst Centraal.

In de kleinere gemeenten is er geen lokale kunsteducatie-instelling met een aanbod voor de scholen. De gemeenten subsidiëren (samen met de scholen en de provincie) wel Kunst Centraal voor het uitvoeren van het Kunstmenu en/of Cultuurprogramma. Deze programma's richten zich niet op de structuur van de school. Met de komst van de CMK-regeling waren er in deze gemeenten dus geen bestaande subsidiegelden die kunnen worden ingezet voor de matching. Als er geen lokale kunsteducatie-instelling is, dan biedt Kunst Centraal zelf een programma aan dat past binnen de doelstelling van de CMK-regeling. Voor deze kleinere gemeenten is het lastig om dit te matchen omdat zij geen gebruik kunnen maken van de bestaande infrastructuur en dit dus bovenop de bestaande educatieve programma's komt.

Het gevolg is dat de kleinere gemeenten geen gebruik maken van de CMK-regeling en deze middelen en kwaliteitsimpuls alleen in de grotere gemeenten terecht komen. Het risico daarvan is dat er ongelijkheid ontstaat tussen gemeenten in het aanbod en/of de kwaliteit van de cultuureducatie op de scholen. Door als provincie de middelen voor individuele scholen in kleinere gemeenten te matchen, krijgen zij de kans om mee te doen aan het programma. Er is voor gekozen om dit op deze manier in te zetten om zo de ongelijkheid tegen te gaan en er aan bij te dragen dat meer kinderen de kans krijgen om hun culturele bagage maximaal te ontwikkelen. Daarnaast zorgt deze inzet ervoor dat de CMK-regeling voor de provincie maximaal wordt uitgenut. Er komen daardoor zoveel mogelijk middelen via deze regeling vanuit het rijk naar de provincie.

Dus het klopt inderdaad dat de ene gemeente zelf de matching verzorgt en in de andere gemeente de provincie zorgt voor de matching van de middelen. Dit is een bewuste verdeling om op deze manier zoveel mogelijk kinderen te bereiken en de regeling maximaal uit te nutten. Het doel is niet om een eerlijke verdeling tussen gemeenten te krijgen maar een eerlijke verdeling tussen de leerlingen. Daarnaast gaat het bij CMK om een tijdelijke impuls gericht op de structuur van de scholen waar zij zelf mee verder gaan. Het betreft dus geen structurele ondersteuning van activiteiten op scholen.

Bescherming cultureel landschap

Graag hoor ik de reactie van gedeputeerde of hij de mening deelt dat verkeerd geplaatste windturbines blijvende schade aanrichten aan het cultureel erfgoed? Zoals u weet is mijn fractie tegen het plaatsen van windmolens. Kunt u ons toezeggen dat in ieder geval in de Cultuurhistorische hoofdstructuur en Unesco Werelderfgoed geen windturbines komen? Zie hiervoor ook de kaart in het stuk. Dit onderwerp hoort thuis in de discussie over de Omgevingsvisie en – verordening, aangezien het omgevingsgericht erfgoedbeleid in dat kader wordt vastgesteld en niet in het kader van dit programma. Dat gezegd hebbend, zijn we graag bereid de situatie toe te lichten. We kunnen niet toezeggen dat er geen windmolens in de CHS of in het UNESCO gebied gaan komen. Ten aanzien van de CHS is er wel in de verordening duidelijk gesteld dat de waarden van de CHS beschermd en benut dienen te worden. Bij de beoordeling van initiatieven zal steeds gekeken worden of de waarden niet geschaad zullen worden. Ten aanzien van het UNESCO Werelderfgoed zal altijd aangetoond moeten worden dat de unieke universele waarde niet wordt aangetast. Bij twijfel kan een Heritage Impact Assessment (HIA) hierover meer uitsluitsel geven. Bovendien zijn hier al diverse beleidsstukken met uitgangspunten over geschreven die als toetsingsinstrument gelden. En er is het initiatief om, in het kader van de harmonisatie in beleid tussen alle siteholders (de vier provincies), te komen tot een uniform beleidskader ten aanzien van energietransitie in het Werelderfgoedgebied.

Indicatoren

Op pagina 43 staat dat STAMU in 2023 minstens een 7,5 moet scoren op klanttevredenheid terwijl dat in 2019 een 8 is? Vanwaar deze achteruitgang in klanttevredenheid? Wat zijn de redenen hiervoor? Hetzelfde gebeurt op pagina 52. De MMU mag onvriendelijker worden. In 2019 scoren ze een 8,5 maar nu mogen ze naar een 7,5. Graag uw reflectie op deze achteruitgang in de dienstverlening. Zelfde voor de site van Utrechtaltijd.nl Deze mag ook minder goed worden namelijk van een 8 naar een 7,5 **We hebben ervoor gekozen om van alle partnerorganisaties dezelfde score op klanttevredenheid te verwachten. Dat betekent inderdaad dat sommige partners daarin de komende periode meer zullen moeten investeren dan andere.**

CDA

Indien wij moeten bezuinigen, let op dat je de verbonden organisaties niet kort in provinciale bijdrage. De taken die zij uitvoeren zullen dan wellicht door de provincie zelf uitgevoerd moeten worden. Een bezuiniging kan zo ineens een last worden. **Partnerorganisaties in het cultuur- en erfgoedbeleid zijn geen 'verbonden partijen' in wettelijke zin. Maar bezuinigingen zijn in dit programma niet aan de orde; we willen ze juist financiële zekerheid bieden voor de komende vier jaar.**

En tenslotte, wat gaat de provincie doen aan de bibliotheken situatie in VHL? **De bibliotheken uit Vijfheerenlanden zijn overgegaan van Bibliotheek aan Zet naar de Bibliotheek Lek en IJssel en zullen worden ondersteund door BiSC zoals ook de andere openbare bibliotheken in de provincie Utrecht worden ondersteund.**

VVD

p.20 Is innovatie i.v.m. Corona een bijzonder aandachtspunt voor de komende jaren? Zoals het nog meer online beschikbaar stellen van het aanbod, meedenken in de betekenis van de bibliotheek als fysieke ontmoetingsplek in de anderhalve meter samenleving? **De bibliotheken zullen de komende tijd uiteraard in de situatie mee moeten en willen ontwikkelen, zowel digitaal als fysiek. We gaan in de komende tijd onderzoeken welke ontwikkelingen er nodig zijn voor culturele instellingen, en dus ook voor bibliotheken, om in te spelen op de anderhalve meter samenleving. Stapsgewijs zal de bibliotheek haar dienstverlening uitbreiden passend bij het nieuwe normaal.**

p.32 Deskundigheidsbevordering. Wat wordt gedaan om de sector te helpen te gaan functioneren in een anderhalve meter samenleving? Worden instellingen geholpen om andere verdienmodellen te bedenken? Als er fysiek minder publiek wordt toegelaten, hoe kunnen instellingen dan wel de relatie met hun publiek behouden (of verbreden)? **In het Erratum is de volgende passage toegevoegd aan het onderwerp onderzoek / deskundigheidsbevordering: 'De komende periode zal dat zich toespitsen op de gevolgen van de coronacrisis. We denken bijvoorbeeld aan projecten die culturele instellingen helpen te voldoen aan de eisen van de anderhalve meter-samenleving, zoals maatregelen ter verbetering van *visitor management* en de invoering van *e-ticketing*.' Ook vragen we partnersorganisaties hier in hun beleid op in te gaan; Kunst Centraal heeft al online lessen ontwikkeld. In het onderzoek t.b.v. het steunpakket ten slotte zal het functioneren van instellingen in de anderhalvemeter-samenleving – en wat daarvoor nodig is - worden meegenomen.**

p.41 Ontwerpend onderzoek. Waarom wordt dit niet ingezet op het Coronaproof maken van de samenleving? **Het is goed mogelijk om ontwerpers of ontwerpend onderzoek in te zetten om met ideeën te komen om de samenleving coronaproof te maken indien de situatie hierom vraagt. Daar waar dit erfgoed raakt zullen de belangen van het erfgoed hierbij zeker meegewogen worden.**

p.49 Erfgoed Expert Team. Heeft dit team ook expertise in huis om erfgoedeigenaren te helpen om hun erfgoed ook in de anderhalve meter samenleving van maatschappelijke betekenis te laten zijn en de exploitatie daartoe rond te krijgen? **Het Erfgoed Expert team wil op de anderhalvemeter-samenleving aansluiten door kennis bij elkaar te brengen (best practices) en herstelplannen te maken om erfgoed vitaal te houden. Het Erfgoed Expert Team heeft als multidisciplinaire denktank daarvoor de kennis in huis. Het kan gaan om andere marktbenadering, andere gastvrijheid en andere businessmodellen.**

p.54 Hoe helpen we op korte termijn deze musea om het hoofd boven water te houden in de anderhalve metersamenleving? "toeristisch potentieel"

Heeft u al bedacht wat het potentieel is in de anderhalve metersamenleving? Welk toerisme kunnen de komende tijd verwachten? Het antwoord op deze vraag is uiteraard afhankelijk van de duur en de aard van de maatregelen die nodig zijn totdat iedereen is gevaccineerd. De vraag zelf maakt onderdeel uit van het onderzoek naar beste inzet van het steunpakket. In het kader van deskundigheidsbevordering kunnen we musea helpen bij verbetering van hun *visitor management* en *e-ticketing*. Zo'n 11% van de bezoekers van de Utrechtse musea is afkomstig uit het buitenland en blijft nu dus weg, maar hoe lang dit gaat duren en in hoeverre dit gecompenseerd zal worden door meer binnenlands toerisme is nog niet te voorspellen. Zolang musea niet op volle kracht mogen draaien en genoeg moeten nemen met minder bezoekers en minder of geen evenementen, zullen ze niet terugkeren op hun oude inkomstenniveau en zal het toeristisch potentieel van Utrechts erfgoed niet ten volle worden benut.

p.57 "Plaatsing op de werelderfgoedlijst geeft erkenning, internationale allure en versterkt het toeristisch profiel van Utrecht." Is al bedacht op welke wijze na Corona het toeristisch potentieel benut kan worden? We gaan er voorsnug vanuit dat het internationaal toerisme op termijn weer op gang zal komen en zullen inspelen op de eventuele veranderingen daarin. Tot die tijd kunnen we bijvoorbeeld inzetten op meer digitale exposure.

p.57 U gaat nieuw museumbeleid ontwikkelen. Komt dit snel genoeg om de kasteelmusea te helpen om de gevolgen van de Corona pandemie te boven te komen en zich aan te passen aan de anderhalve metersamenleving? En blijft dit beleid binnen de kaders van dit concept beleidskader? Het nieuwe museumbeleid komt niet snel genoeg om de gevolgen van de coronacrisis op te vangen, daarom wordt nu eerst een steunpakket ontwikkeld. Zoals geschreven in het programma: "De tweede helft van 2020 doen we om te beginnen onderzoek naar de wensen en mogelijkheden van de Utrechtse musea. Op die manier hopen we een scherper beeld te krijgen van mogelijke en wenselijke samenwerkingsmodellen. De uitvoering van het nieuwe beleid start in 2021. We komen met een voorstel om met ingang van dat jaar een hoger bedrag te reserveren voor de Utrechtse musea." Het nieuwe museumbeleid blijft dus naar verwachting niet binnen de huidige financiële kaders van het concept cultuur- en erfgoedprogramma.

- Zijn onze partnerinstellingen financieel in staat hun bijdrage te leveren? Dus hebben ze voldoende reserves om tegenvallers op te vangen, geen schulden? De provinciale richtlijnen voor subsidietoekenning zijn van toepassing. In dat kader wordt de financiële gezondheid van subsidieontvangers beoordeeld. Ze mogen een beperkte reserve aanhouden. Of dat voldoende is om de huidige coronacrisis te doorstaan, is onderwerp van onderzoek. We vragen onze partnerorganisaties in ieder geval om bij het schrijven van hun beleidsplannen 2021-2024 zoveel mogelijk rekening te houden met en in te spelen op de gevolgen van de coronacrisis.

N.a.v. de nota:

- p.6 Als onderdeel van doel infrastructuur versterken: verstevigen van het cultuurprofiel van Utrecht. Is in de sessie over de doelenboom ook aan de orde geweest. Toen is door de gedeputeerde verwezen naar het 'culturele profiel' zoals de afspraken met het rijk zijn benoemd. Wordt dat alsnog zo verwerkt? De doelen in de doelenboom van de begroting én de doelen in het cultuur- en erfgoedprogramma zijn niet op exact dezelfde wijze geformuleerd. In de laatste slag ter verbetering van de doelenboom, na de eerste discussie met u als staten daarover, hebben we besloten een uniforme, eenduidige systematiek te hanteren. De doelen in doelenboom zijn daarmee taakkundig anders geworden door ze op 'outcome' te formuleren, maar inhoudelijk behelzen ze hetzelfde. Aanpassing van de doelen in het programma is dan ook niet nodig.

- p.7 Waarom ontbreekt hier het vraagstuk van de laaggeletterdheid? Dat is een concreter sociaal probleem dan de andere culturele vaardigheden die met genoemde sectoren in beleidsdoel A1 worden aangeleerd. Bij beleidsdoel A2: waarom worden bij de bibliotheken toch weer vooral de boeken en niet andere informatiedragers genoemd? Het leren lezen is het basisprincipe van de bibliotheek. Door bibliotheken te faciliteren en te ondersteunen draag je bij voorbaat bij aan het leren en bevorderen van lezen. Het bestrijden van laaggeletterdheid wordt in de uitwerking van de onderwerpen verder omschreven.

- p.8 Hoe verhoudt beleidsdoel A4 zich tot de andere doelen? Als over instrumenten wordt gesproken, worden dan niet eigenlijk taken bedoeld (geldt ook voor de pagina's 9 en 10)? Wordt beeldende kunst weer een taak van de provincie? Idem de podiumkunsten (doorlopende keten van artistieke ontplooiing? Of gaat het hier om het uitvoeren van de provinciale kerntaken en zo mogelijk een bijdrage leveren aan de onder A4 genoemde doelen? De provincie pakt hierin geen nieuwe taken op maar voert hierin de afspraken vanuit de stedelijke regio Utrecht

'Eeuwig Jong' uit. We focussen ons niet op het uitvoeren van inhoudelijk beleid maar de provincie heeft de rol om regionale samenwerking te stimuleren op dit gebied. We werken hier voornamelijk randvoorwaardelijk.

- p.12 Uit de eerdere bespreking van de doelenboom begrepen we dat "Wij willen ervoor zorgen dat iedereen in de provincie Utrecht kan deelnemen aan culturele activiteiten." gelezen moet worden als ambitie en niet als absoluut doel omdat de financiële middelen daarin niet voorzien. Moet 'ervoor zorgen' dan niet worden vervangen door het intentioneler 'stimuleren'? **Het klopt dat we de intentie willen uitspreken om iedereen in de provincie Utrecht deel te laten nemen aan culturele activiteiten.**

- p.17 Het lijkt net of Kunst Centraal en LEU eerst iets bedenken en dan met lokale organisaties gaan praten om het uit te voeren. Als lokale organisaties een goed idee/ initiatief hebben, dan moeten Kunst Centraal en LEU daar toch ook open voor (kunnen) staan? Het gaat toch om wederkerige participatie? **Het uitgangspunt van Kunst Centraal/ LEU is dat zij altijd aanvullend en faciliterend werken op wat er lokaal al is. De programma's worden ontwikkeld in samenspraak met de scholen en culturele organisaties. Wanneer er een lokaal initiatief is, gaat Kunst Centraal met dit initiatief en de scholen in gesprek om te kijken of dat een plek kan krijgen in het kunst- en cultuuronderwijs. Hierbij wordt geanticipeerd op de wensen van de scholen. Daarnaast wordt er met culturele organisaties meegedacht hoe zij het aanbod passend kunnen maken voor het onderwijs.**

- p.18 Woorden scheppen soms hun eigen werkelijkheid.... Zien we de partnerorganisaties als beleidsinstrument? Of de subsidie aan de partnerorganisaties? **In de terminologie van het programma is de partnerinstelling het beleidsinstrument.**

- p.20 Als met provinciale subsidie nieuwe activiteiten worden ontwikkeld, staan die dan ook open voor alle inwoners, dus van alle gemeenten? Zo niet, hoe verhoudt zich dat tot de doelstelling op p.12 'dat iedereen in de provincie Utrecht kan deelnemen aan culturele activiteiten'? **Als hiermee de relatie met de bibliotheken wordt bedoeld dan geldt hiervoor: Alle gemeenten die een openbare bibliotheekvoorziening hebben kunnen hieraan meedoen zoals in de wet wordt bepaald.**

- p.21 Wat zijn de definities waarop dit kaartje is gebaseerd? **De afstand per gemeente tussen inwoner en een openbare bibliotheek vestiging. Daarmee kan de fysieke toegankelijkheid van bibliotheken worden gedefinieerd.**

- p.26 "De verwachting is dat de festivals hun publieksaantallen minimaal stabiel houden en waar mogelijk laten toenemen." Hoe reëel is deze verwachting nog?

Het anticiperen op de gevolgen Coronacrisis is uiteraard een uitdaging voor de culturele sector en dus ook voor festivals. Op dit moment is het nog niet duidelijk hoe groot deze gevolgen exact zijn vanaf 2021, het eerste jaar van de meerjarige subsidie. Hoe dan ook betekent het businessmodel van de organisaties hierop moet worden getoetst en waar nodig aangepast. Wij faciliteren de festivalsector op de volgende manieren:

- **We hebben de adviescommissie verzocht om in haar algemene beschouwing voor zover mogelijk aandacht te besteden aan de (mogelijke) gevolgen van de corona crisis.**
- **We zullen met de geselecteerde festivals in overleg gaan over de definitieve meerjarenplannen. Dit doen we i.s.m. gemeenten en rijk en fondsen.**
- **Aanvullend hierop initiëren en faciliteren we nu al (innovatie)trajecten om de sector in staat te stellen te anticiperen op de 1,5 m samenleving. We werken hierin samen met regionale partners zoals fondsen en gemeenten.**

- p.27 Bij de vaststelling van het festival hebben we uitgebreid gesproken over de idealen en de feitelijke beoordeling van aanvragen die uiteindelijk door de ingestelde commissie moet worden gedaan. Er is een budget gereserveerd voor activiteiten in de regio, maar de kwaliteit van de aanvragen zou uiteindelijk door doorslag geven. "De komende vier jaar ontvangen minimaal drie regionale festivals (buiten de steden Utrecht en Amersfoort) subsidie van de provincie Utrecht." Wordt met festivals hier 'locaties' bedoeld? Zo niet, hoeveel ruimte laat dit de commissie nog en hoe bepalend is kwaliteit van de aanvragen nog? **Hiermee worden festivalorganisaties bedoeld die een meerjarige aanvraag hebben gedaan. Dit kan gaan om festivals die in Utrecht en Amersfoort gevestigd zijn maar in de regio een deel van hun programma willen realiseren of festivalorganisaties die in de regio gevestigd zijn. De commissie heeft veel ruimte om hierin te adviseren. Kwaliteit is leidend, maar in het geval van festivalorganisaties die in de regio gevestigd zijn wordt ook gekeken naar de**

artistieke en zakelijke potentie. Ondersteuning vanuit het ontwikkelingsbudget geeft de mogelijkheden om de ontwikkeling van het festival mogelijk te maken.

- p.29 Zie ook de vragen bij p.8: past dit binnen het provinciale domein? Zie antwoord op de vragen naar aanleiding van pagina 8.

- p.31 Onderzoek naar de keten van talentontwikkeling.... Wat is daaraan aanvullend nodig ten opzichte van wat landelijk al in beeld is? En heeft onderzoek naar de gevolgen van de Coronacrisis niet meer prioriteit? Het betreft hier aanvullend onderzoek dat is gericht op de (werking van) structuren op het gebied van talentontwikkeling. Dit is aanvullend op wat landelijk in beeld is en waar in algemene zin al kennis over is t.a.v. dit onderwerp. We gaan dus geen zaken dubbelop doen.

We hebben het voornemen te anticiperen op de huidige situatie door het onderzoek minimaal corona proof te maken door de onderzoeksvragen te herformuleren of zelfs het onderzoek uit te stellen en de middelen te richten op talentontwikkelingsprogramma's i.s.m. regionale partners en fondsen. Hiermee dragen we bij aan de continuïteit van de creatieve 'humuslaag' die Utrecht rijk waardoor een kaalslag in de culturele en creatieve sector (deels) wordt voorkomen.

- p.32 De status van het Centraal Museum als 'regionaal museum' was bedoeld om met het Rijksgeld een rol te kunnen vervullen t.o.v. de kleinere regionale musea. Het geld was toch niet bedoeld als extra budget om het Centraal Museum in de ratrace van de bezoekersaantallen op tentoonstellingen mee te laten doen?

Als het geld daaraan dus blijkbaar wel wordt besteed, welke middelen heeft het Centraal Museum dan om de regionale musea te ondersteunen (ze hebben vaak een zeer kleine professionele staf of draaien op een klein aantal betrokken vrijwilligers) en samen mooie tentoonstellingen te maken om zo het verhaal van Utrecht te vertellen en daar bijvoorbeeld ook de collectie van het CM voor te gebruiken?

De status van het Centraal Museum als regionaal museum heeft vanuit het perspectief van het rijk een andere connotatie dan zoals gesteld in uw vraag. Met de rijkssubsidie kunnen publieksactiviteiten worden ondernomen die verband houden met de collectie. Het CM zet deze middelen in om een jaarlijkse tentoonstelling met (inter)nationale uitstraling te realiseren zoals verwoord in ons programma. De provinciale inzet is erop gericht om vanuit de kracht en kennis van het CM de regionale samenwerking te faciliteren. De genoemde jaarlijkse tentoonstelling kan daarbij als een hefboom dienen om programmatische activiteiten te organiseren met musea elders in de provincie. Het idee is dat er een multiplier ontstaat doordat met onze bijdrage en de expertise van het CM bijvoorbeeld extra middelen vanuit fondsen kunnen worden gegenereerd. Onze inzet draagt daarmee bij aan de ondersteuning en professionalisering van de regionale musea die zoals u terecht aangeeft in uw vraag een kleine staf hebben. Met de afstemming met ons erfgoedbeleid wordt de bijvoorbeeld de samenwerking met streekmusea bevorderd.

- p.42 "Ten behoeve van eigenaren en gemeenten zullen we de Leidraad behoud door ontwikkeling buitenplaatszones (2014) actualiseren." Actualiseren waarop?

De Leidraad behoud door ontwikkeling buitenplaatsen zal worden geactualiseerd ten aanzien van de verwijzingen hierin naar ondertussen verouderd beleid. Inhoudelijk en qua strekking zal de leidraad niet wijzigen.

- p.43 "In 2022 heeft twee derde van de gemeenten voldoende kennis over omgevingsgericht erfgoedbeleid." Wat is voldoende? Wanneer behalen gemeenten een 6 op hun examen en wie organiseert dat examen?

Het is van belang dat gemeenten in hun omgevingsbeleid ook nadrukkelijk aandacht geven aan erfgoed. Door de invoering van de Omgevingswet zal er veel veranderen voor de gemeenten. Ook ten aanzien van het erfgoedbeleid. De gemeenten worden hierover ingelicht en ondersteund door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en het STAMU (Steunpunt Archeologie en Monumenten Utrecht). Als in een gemeente ambtelijk duidelijk in beeld is wat de taken en verantwoordelijkheden van een gemeente zijn en dit ook is doorgevoerd in hun beleid, dan is sprake van voldoende kennis. Het STAMU zal dit monitoren via de Monitor Erfgoedbeleid Utrechtse Gemeenten die elke vier jaar door het STAMU wordt uitgevoerd (laatste van 2018, opdracht om in 2022 weer te doen).

- p.46 "UTRECHTSE ERFGOEDMONITOR STAAT VAN ONDERHOUD RIJKSMONUMENTEN PER CATEGORIE (2019)" Klopt het dat de laatste met PS gedeelde Erfgoedmonitor die van 2018 is? Hoe verhoudt de versie van 2019 (met copyrights in 2020) zich daartoe? Het klopt dat de laatste gepubliceerde en met PS

gedeelde Erfgoedmonitor die van 2018 is. De Erfgoedmonitor is een continue proces, waaruit dus elk moment de meest actuele informatie kan worden opgehaald. Dat hebben we nu gedaan voor het programma. Maar voor een volledige rapportage houden we telkens een termijn van vier jaar aan, teneinde de trends zichtbaar te maken mede in het kader van beleidsontwikkeling.

- p.50 De categorie 'overig' is zeker twee keer zo groot als het aantal van de SIMAV en ongeveer de helft van het aantal van SDUM. Waaruit bestaat de categorie? Particuliere eigenaren?

Deze categorie bestaat uit meerdere soorten eigenaren:

- Gemeenten (5) (Utrecht (2), IJsselstein, Veenendaal en Woerden),
- Particuliere eigenaren (3),
- Stichtingen (2),
- Vereniging De Hollandsche Molen (1).

- p.54 Waarom heeft u naast de vrijwilligers de eigenaren van erfgoed niet genoemd? Zeker de particuliere eigenaren (of het nu om individuen of verenigingen/ genootschappen gaat) steken veel tijd en geld in het behoud van het erfgoed dat onze provincie zo plezierig maakt om te wonen, te werken en te verblijven. De reden dat de vrijwilligers hier expliciet worden benoemd is dat we de door Landschap Erfgoed Utrecht berekende maatschappelijke waarde van hun inzet voor Utrechts erfgoed wilden laten zien. Maar uiteraard vervullen ook eigenaren van erfgoed in deze een belangrijke rol.

- p.54 "De Raad voor Cultuur luidde recent de noodklok over de toestand van de kleine en middelgrote musea in Nederland. Veel kleinere musea knokken voor lijfsbehoud." Op p.55 geeft u aan dat u onderzoek gaat doen. Zie ook de vraag op bij p.32: zou juist het Centraal Museum met de nieuwe status (en extra middelen) hier al veel iets in kunnen betekenen met coaching en het beschikbaar stellen van kennis en kunde die in huis aanwezig is? Dat is inderdaad één van de onderzoeksvragen bij het formuleren van nieuw museumbeleid.

- p.60 U gaat aandacht geven aan '350 jaar rampjaar'. In 2022 wordt herdacht dat de stad Utrecht 900 jaar stadsrechten heeft. De stad heeft zowel met de bisschoppen maar ook met de banden die inwoners hadden met kastelen, landgoederen en buitenplaatsen in de provincie altijd een bijzondere relatie gehad met de rest van de provincie. Bent u bereid om daar ook aandacht aan te schenken, bijvoorbeeld door de UU opdracht te geven die relatie te beschrijven (in boekvorm, maar ook met gebruik van andere media, zoals weergave van het naspelen van historische scènes met lokale toneel- en muziekverenigingen?)

Wij zullen met de organisatoren van Utrecht 900 jaar bespreken hoe we de provincie buiten de stad bij deze herdenking kunnen betrekken.

- p.64 Voor molenonderhoud reserveert u voor 2020 295.000 euro. Voor de jaren daarna 400.000. Krijgt u dat geld in 2020 nog besteed, gesteld dat op 3 juni een besluit wordt genomen door PS (bekendmaking, aanvragen en offertes...)? De nieuwe molenregeling gaat in per 2021. Het bedrag van 295.000 in 2020 is de huidige en reeds toegekende subsidie aan SDUM.

ChristenUnie

Met betrekking tot religieus erfgoed zijn niet alleen de huidige cijfers van leegstand van belang, maar ook die van leegstand en herbesteding voor de langere termijn (waarin de rooms katholieke kerk bijv. rekent met sluiting van tientallen kerken in de provincie).

#En jaarlijks als provincie een kennisplatform of netwerkbijeenkomst voor stakeholders faciliteren over religieus erfgoed is wat ons betreft ook een zinvol instrument.

Kan Gedeputeerde op beide punten reageren?

Wij gaan ervan uit dat de voorspelling van de rooms-katholieke kerk klopt, maar zij geeft nog niet aan welke kerken het betreft of volgens welke criteria wordt geselecteerd, dus het is lastig om daar beleidsmatig op te anticiperen. Maar we zullen uiteraard alert zijn en desgevraagd bijvoorbeeld het Erfgoed Expert Team aanbieden. De suggestie van een jaarlijks kennisplatform zullen wij bespreken met het Steunpunt Archeologie en Monumentenzorg Utrecht, dat wij in de subsidievoorwaarden sowieso zullen vragen aandacht aan dit thema te besteden.

De paragraaf over de bibliotheken roept voor ons nog vragen op. Enerzijds heeft de provincie als wettelijke taak een bibliotheeknetwerk in stand te houden. Daarnaast wordt de wens tot meer impact beschreven (in het kader

van ontmoeting, sociale cohesie). De realiteit is dat er in de provincie Utrecht nog maar 9 bibliotheken over zijn, en gemeenten de bibliotheek nog regelmatig wegbezuinigen. Hoe verhoudt de wettelijke taak en ambitie van de provincie zich tot de gemeentelijke bevoegdheid tot sluiting van bibliotheken? Wat is de inzet van de provincie op dit punt? **De 9 bibliotheken zijn regiobibliotheken met meerdere vestigingen over de gemeentegrenzen heen. In de hele provincie zijn slechts 2 gemeenten die geen openbare bibliotheek meer hebben waarvan 1 gemeenten werkt aan de terugkeer van de openbare bibliotheek. Binnenkort start deze gemeente met een aphaalbieb. De verantwoordelijkheid die de provincie heeft om in ieder geval goede afspraken te (laten) maken tussen gemeenten wanneer een gemeente zich genoodzaakt ziet om te bezuinigen op de bibliotheek. De wettelijke taak binnen het netwerk staat in de WSOB als volgt omschreven: Rijk, provincies en gemeenten zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor een netwerk van openbare bibliotheekvoorzieningen. De partijen geven zich bij de uitoefening van de verantwoordelijkheid rekenschap van de gemiddelde afstand tussen de lokale bibliotheekvoorziening en de inwoners van de financierende gemeente of gemeenten. Zij bevorderen dat een door hen gesubsidieerde of in stand gehouden openbare bibliotheekvoorziening aan de verplichtingen voldoet. Bij een voorgenomen besluit van een partij dat tot gevolg heeft dat een openbare bibliotheekvoorziening ophoudt te bestaan of redelijkerwijs niet meer kan voldoen aan de verplichtingen in deze wet, overlegt zij eerst met de andere partijen op wie dit van invloed kan zijn waaronder de ingezetenen. Zo nodig maken zij afspraken over de toegankelijkheid van een openbare bibliotheekvoorziening voor het betrokken algemene publiek.**

Met betrekking tot de (partner)instellingen hebben we nog een vraag op welke wijze de 'Fair Practice – Fair Pay'-code in het nieuwe Programma is opgenomen? **In het festivalbeleid is de Code Fair Practice, waar fair pay een onderdeel van is, als toetsingscriterium opgenomen. Dit betekent dat festivalorganisaties deze code moeten onderschrijven en een visie inclusief implementatieplan moet beschrijven in de aanvraag. Daarnaast is het onze ambitie om o.a. door middel van collectief onderzoek de kennisontwikkeling op dit punt te bevorderen.**

Dit nieuwe Cultuur- en Erfgoedprogramma is een bouwsteen voor de Omgevingsvisie.

Daarmee zijn de kaders vanuit de provincie helder meegegeven. Omdat de druk op de ruimte groot is, zal er vanuit alle opgaven door gemeenten (en regio's) een afweging van (strijdige) belangen gemaakt moeten worden, waarin erfgoed risico's loopt. Hoe kan Gedeputeerde borgen dat het cultureel erfgoed en de cultuurhistorische waarden van de leefomgeving ruimtelijk verankerd en beschermd blijven? **Via de Ontwerp Omgevingsverordening worden aan gemeenten duidelijke regels meegegeven om er voor te zorgen dat in het omgevingsplan de waarden van de cultuurhistorische hoofdstructuur en het Werelderfgoed beschermd en behouden blijven.**